

RISIKO OG BESKYTTELSESFAKTORAR

	RISIKOFAKTORAR	BESKYTTELSESFAKTORAR
INDIVIDUELLE	<ul style="list-style-type: none"> • Liten grad av sjølvkontroll • Lavt sjølvbilete og psykiske plager • Lite språk og lav grad av språkforståing • Høg grad av aggresjon • Utagerende, sensasjonssøkande • Stille og inadvendt • Individuell sårbarheit 	<ul style="list-style-type: none"> • Utsett for seksuelle og/eller fysiske overgrep • Å vere vitne til eller utsett for vald • Positive haldningar til rusmidler • Manglande kunnskap om rus og risiko • Tidleg debut • Framtidspessimisme
FAMILIE	<ul style="list-style-type: none"> • Manglande tilsyn • Manglande interesse for barnet • Tilknytningsproblem • Dårlig samspel i familien og mykje konflikt • Tillatende oppdragerstil, rusmiddelmissbruk • Seksuelle og fysiske overgrep • Fattigdom • Foreldre med lav omsorgskompetanse, rusmisbruk og/eller psykiske lidelsar 	<ul style="list-style-type: none"> • Medfødt robustheit og kapasitet • Sosial kompetanse • God sjølvkjensle • Godt språk • Opplevelse av meining og samanheng • Kreativitet • Hobbyar / fritidsaktivitetar • Framtidsoptimisme
VENNER	<ul style="list-style-type: none"> • Utestenging • Lav sosial status i bruppa blant venner • Rusmisbruk og kriminalitet blant venner • Venners antisosiale normer 	<ul style="list-style-type: none"> • God kommunikasjon • Autoritativ oppdragerstil (kontroll og varme) • Struktur og reglar • Høgare sosioøkonomisk status • God og stabil omsorgssituasjon
SKULE / BARNEHAGE	<ul style="list-style-type: none"> • Lav grad av trivsel • Blir utestengt, dårleg likt • Ingen venner eller dårlege venner • Ikkje sett eller anerkjent • Dårlig relasjon til dei vaksne og/eller barn • Ikkje rom for å medverke 	<ul style="list-style-type: none"> • Inkludert • Tydelege normer • Tilknytning • Prososiale venner
NÆRMILJØ / FRITID	<ul style="list-style-type: none"> • Få ressursar til forebyggjande arbeid • Dårlig bomiljø • Fattigdom • Kriminalitet • Normer som aksepterer konsum • Tlgong på rusmidlar 	<ul style="list-style-type: none"> • Høg grad av trivsel • Venner, inkludert i gruppa • Blir sett og anerkjent • Får medverke • Vaksne som tek ansvar for relasjonen • Får utvikle sin kompetanse
		<ul style="list-style-type: none"> • Positive aktivitetar og opplevingar • God tilhøyre
		<ul style="list-style-type: none"> • Minst ein betydningsfull vaksen • Prososiale vagnar • Feller verdiar • Samfunnsstruktur som støtter meistringsstrategiar